

Rozenteler kiest kokos voor zijn 'Grand Prix'

Aad Fransen: 'Kokosplanken zijn goed te sturen'

ROZEN
SUBSTRAAT

Fransen: "Doordat de planken van grove kokos zijn geperst, is de stuurbaarheid goed."

De nieuwe rozenplanten staan nog maar een paar weken in de kas. Niet op steenwol, zoals Aad Fransen tot begin dit jaar nog van plan was, maar op kokosplanken. De betere stuurbaarheid, duurzaamheid, het goede luchtgehalte en de bekendheid met het substraat trokken hem over de streep.

TEKST EN BEELD: MARLEEN ARKESTEIJN

Aad Fransen teelt sinds 1993 rozen op zijn bedrijf aan het St. Aechtenland in De Lier. Hij startte met 13.500 m² Frisco in de vollegrond met druppelaars. "Frisco was op dat moment dé roos. Doordat ik in de grond teelde, waren mijn rozen intenser geel. Zo kon ik me onderscheiden van anderen met steenwol."

Na zijn eerste teelt Frisco in de vollegrond, koos hij vanwege pech met het uitgangsmateriaal voor de oranje roos 'Naranga' op substraat. "Ik was bekend met de teelt in de grond en heb me destijds bij mijn substraatkeuze helemaal laten leiden door mijn voorlichter. Als hij had gezegd: ga op natte kranten telen, had ik het ook gedaan", lacht Fransen. "Er valt overal op te telen. Als je de kennis maar ergens kunt halen." Fransen koos voor kokos in balen. Voordeel was een vlotte weggroei en het luchtige substraat.

Vervolg op
pagina 16 >

Aad Fransen: 'Kokosplanken zijn goed te

De goede stuurbaarheid op kokos ziet rozenteler Fransen aan het wortelstelsel. "Want hoe grover het substraat is, des te frequenter je kunt druppelen en des te beter je de teelt kunt sturen."

Vervolg van
pagina 15

Nieuwbouw

In de jaren tussen 1997 en 2005 kon de rozenteler vier buurtbedrijven kopen. Allemaal lange, smalle bedrijven van 40 bij 300 meter. In het afgelopen jaar heeft hij deze bedrijven platgegooid om er een mooi, nieuw bedrijf te kunnen bouwen van 160 bij 300 meter. Bij elkaar heeft hij nu 5,6 ha glas.

Voor het nieuwe bedrijf stond de keuze weer open. "In augustus 2005 koos ik voor de grootbloemige rode roos 'Grand Prix'. Daar hoorde wat mij betreft steenwol bij als substraat. Je kunt dan beter kijken en vergelijken met andere 'Grand Prix'-telers."

Driekwart jaar later, in april 2006, kwamen de steenwolleveranciers langs om te praten over de voor- en nadelen van de verschillende steenwoltypen. "Op een gegeven moment begon ik toch weer over kokos na te denken. Het kokos van 2000 is niet het kokos van nu. Je kunt het vergelijken met een Simca en een Mercedes. Met beiden kun je goed een korte afstand afleggen. Voor de langere afstand kies ik echter een Mercedes."

Hij weet dat ook nog uit eigen ervaring. "In 2000 was ik tevreden met de kokosbalen. Het ras 'Grand Prix' gaat zeker vijf à zes jaar mee. Daarvoor heb ik een substraat nodig dat zich die twee extra jaren ook

goed houdt. Het fijnere kokos in de kokosbalen, dat ik eerst had, slempt na verloop van tijd dicht. Ik kan me dan ook goed voorstellen waarom telers van de roos 'Grand Prix' toen minder tevreden waren."

Kokosplanken

Fransen ziet een duidelijk voordeel in de kokosplanken ten opzichte van de vroegere kokosbalen. "Het voordeel van een plank ten opzichte van een kokosbaal is de open structuur, die ook na het zwellen in water constant blijft. Door de voorgeboorde plantgaten blijft de structuur ongewijzigd

en de verdeling van substraat, water en lucht gelijk. Het volume per plant blijft dus ook gelijk, in tegenstelling tot de baaltjes." Hij koos uiteindelijk voor een Fortecoplank, omdat de leverancier hem van tevoren duidelijk advies kon geven en het een plank met een hoeveelheid lucht 'op maat' is.

Ook ten opzichte van steenwol ziet hij voordelen. "De weggroei in kokos is goed. Doordat de planken van grove kokos zijn geperst, is de stuurbaarheid ook goed. Want hoe grover het substraat is, des te frequenter je kunt druppelen en des te beter je de teelt kunt sturen. Dat was een nadeel van het fijnere kokos in balen. Je kunt dat ook terugzien aan het wortelstelsel. In het kokos zitten de wortels mooi gelijk verdeeld door het substraat. Bij steenwol zijn ze vooral onderin de mat te vinden. Hoewel er de laatste jaren ook steenwolmatten op de markt zijn gekomen waarbij de wortelverdeling beter is." Een groot voordeel ten opzichte van steenwol vindt hij ook dat hij niet bang hoeft te zijn dat de mat té droog wordt. "Je kunt daardoor in de winter op kokos droger telen dan op steenwol. Als een steenwolmat eenmaal té droog wordt is dit onomkeerbaar. Hij is dan niet meer opnieuw nat te maken."

Planken op maat

De Forteco kokosplanken worden op maat gemaakt. De planken van Fransen zijn een meter lang en hebben een breedte en hoogte van 12 cm in opgezwollen toestand. Er zitten vier plantgaten in per

In het kokos zitten de wortels mooi gelijk verdeeld door het substraat.

De planken van Fransen zijn een meter lang, 12 cm breed en hoog. Er zitten vier plantgaten in per plank en zes drainsleuven tussen de plantgaten in. Hij zet vier rijen per bed van 1,20 meter. Dit betekent een plantdichtheid van 7,5 planten/m².

plank en zes drainsleuven tussen de plantgaten in. Fransen zet vier rijen per bed van 1,20 meter. Dit betekent een plantdichtheid van 7,5 planten/m².

De ingehoesde kokosplanken liggen op stalen GG-goten van Formflex. Deze goten hebben aan de zijkanten ponggaten. "We hebben deze keuze bewust gemaakt om wortelgroei in het drainkanaal te voorkomen. Wortels hebben een hekel aan licht."

Breedkapper en buitenscherm

Ook in andere opzichten trok Fransen bij de nieuwbouw zijn eigen pad. In plaats van een Venlo-kastype, koos hij voor een breedkapper met een nokhoogte van 8,60 meter. "Ik wilde graag met een buitenscherm werken. De 'Grand Prix' kan slecht tegen fel zonlicht. Je moet daarom van april tot augustus krijten. Daarmee leg je je erg vast. Met een buitenscherm ben je veel flexibeler."

Hij had grofweg de keuze uit twee varianten: horizontaal of vertikaal. "Bij een horizontaal scherm moet je de goot verstevigen voor de staanders van het scherm. De bredere goot en de staanders geven veel lichtverlies. Ik heb daarom gekozen voor montage aan één kant van

het kasdek. De kas is noordoost georiënteerd. Het OLS 50-buitenscherm scherm zit aan de zuidwestzijde gemonteerd."

Die keuze bracht wel wat consequenties met zich mee. Zo heeft hij aan de kant van de buitenschermen geen luchtramen. Dat zou weer extra aanpassingen vergen. Omdat er alleen aan de noordoostkant luchtramen zitten, heeft hij gekozen voor insectengaas in de ramen. Dat is behalve tegen insecten, vooral bedoeld om in moeilijke tijden het klimaat beheersbaar te houden. "De praktijk zal uitwijzen of eenzijdig luchten voldoende is."

Bijkomend voordeel van de breedkapper is dat de lichtafscherming ook langs het dek verloopt. Hij koos voor een 95% dicht ILS wit-zwart-wit doek. Dit is een met zwart garen ingeweven-rolscherm langs de binnenzijde, dat weggewerkt zit in de dekgording, om de lichtuitstoot van de assimilatiebelichting tegen te gaan.

Energie

Fransen kan zijn rozen met 16.000 lux belichten. Een deel van de benodigde stroom maakt hij zelf met een Jenbacher WKK van 2,7 megawatt. Een ander deel koopt hij in.

"Ik belicht rond de 5000 uur per jaar. Ik schat dat de WKK 2500 uur extra draait voor CO₂. De opgewekte stroom verkoop ik dan. Ik heb daarvoor op de langere termijn contracten afgesloten. Voor 2007 en 2008 heb ik een contract voor de verkoop van mijn stroom tussen 8.00 en 17.00 uur op werkdagen en voor de vier wintermaanden van 16.00 tot 20.00 uur."

Het warmteoverschot dat ontstaat doordat de WKK draait, kan hij kwijt aan twee potplantentelende burens. Hij voorziet beide 15.000 m² grote bedrijven volledig van warmte. Hij heeft daarvoor een meerjarig contract afgesloten.

Rozenteler Aad Fransen heeft nieuw gebouwd op 4,3 ha. Hij heeft gekozen voor de rode, grootbloemige 'Grand Prix' op kokosplanken. Redenen daarvoor zijn de luchtigheid, duurzaamheid en goede stuurbaarheid bij watergift. Andere bijzonderheden op zijn bedrijf zijn de breedkapper met buitenscherm om te fel zonlicht weg te houden en een binnenrolscherm om lichtuitstoot bij assimilatiebelichting te voorkomen.

SAMENVATTING